

ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา 65 เพื่อให้ส่งต่อไปยังหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ การส่งคำร้องทุกข์ต่อไปยังหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คำร้องทุกข์อาจส่งไปยังหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการนับอายุความร้องทุกข์ตามมาตรา 23 ให้ถือว่าวันที่ส่งคำร้องทุกข์แก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เป็นวันยื่นคำร้องทุกข์

ส่วนราชการใดที่ได้รับเรื่องร้องทุกข์ ถ้าเห็นว่าเรื่องร้องทุกข์นั้นอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ จะส่งเรื่องร้องทุกข์นั้นให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาวินิจฉัยก็ได้

มาตรา 23 การยื่นคำร้องทุกข์ต้องกระทำภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการร้องทุกข์ หรือนับแต่วันที่ผู้ร้องทุกข์ได้มีหนังสือร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และไม่ได้รับหนังสือซึ่งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมีเหตุผลอันสมควร แล้วแต่กรณี

คำร้องทุกข์ที่ได้ยื่นเมื่อพ้นกำหนดอายุความตามวรรคหนึ่ง ถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เห็นสมควรเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อาจดำเนินการวินิจฉัย และเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา 24 คำร้องทุกข์ที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้รับ ถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาวินิจฉัย จะส่งไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคที่มีเขตอำนาจเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยก็ได้

มาตรา 25 คำร้องทุกข์ที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้วินิจฉัยแล้วว่ามิใช่คำร้องทุกข์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ ให้หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบและเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติราชการ จะส่งต่อไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนั้นทราบก็ได้

มาตรา 26 เมื่อมีพระราชบัญญัติให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายได้ตามมาตรา 7 (2) (ค) ให้บุคคลตามมาตรา 19 มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้นได้ตามพระราชบัญญัตินี้แม้กฎหมายนั้นจะกำหนดให้คำวินิจฉัย

ของคณะกรรมการเป็นที่สุดไว้ก็ตาม แต่ต้องยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้ทราบถึงคำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าว

การยื่นอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ให้สำเนาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 25 และบทบัญญัติในส่วนที่ 2 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในกรณีให้เป็นที่สุด

มาตรา 27 ราชการส่วนท้องถิ่นตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชนครูษฎีกาอาจขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาเรื่องใดเพื่อทำรายงานเสนอให้นายกรัฐมนตรีสั่งการตามมาตรา 48 ได้ รายงานของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดังกล่าวให้เสนอผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอต่อนายกรัฐมนตรีโดยมีชักชา

วิธีการร้องขอ และวิธีพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามความในวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียนของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ระเบียบดังกล่าวเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ส่วนที่ 2

การแต่งตั้งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

มาตรา 28 กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์นั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกานำเสนอเป็นกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยตำแหน่ง

มาตรา 29 กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีภาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 31 วรรคสองแล้ว ให้สำเนาตรา 14 มาใช้บังคับแก่การพ้นจากตำแหน่งกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยอนุโลม

มาตรา 30 ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในทางนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือการบริหารราชการแผ่นดินและต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เคยเป็นกรรมการร่างกฎหมายมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(2) เคยเป็นกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์พ.ศ.

2492

(3) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่างกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือเทียบเท่า หรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(4) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่างกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(5) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์สอนวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครองหรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในสถาบันการศึกษาของรัฐในระดับมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าหกปี

(6) มีประสบการณ์ในการบริหารราชการไม่น้อยกว่าสิบปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติ

มาตรา 31 ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะต้องไม่เป็นข้าราชการ-การเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพระครุการเมือง หรือประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมกรวินิจฉัยร้องทุกข์ตามระเบียบที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะได้กำหนดขึ้น

กรรมกรวินิจฉัยร้องทุกข์ซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา 32 ให้มีการประชุมใหญ่กรรมกรวินิจฉัยร้องทุกข์ เพื่อบัญญัติหน้าที่ตามมาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 51 และหน้าที่อื่น ๆ อันสมควรได้รับความเห็นหรือคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ตามที่ประธานคณะกรรมการกฎหมายวิถีก้าสั่ง

ที่ประชุมใหญ่กรรมกรวินิจฉัยร้องทุกข์ต้องมีกรรมกรมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมกรทั้งหมด

ในการประชุมใหญ่ให้ที่ประชุมเลือกกรรมกรวินิจฉัยร้องทุกข์คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การลงมติให้ถือเสียงข้างมาก กรรมกรวินิจฉัยร้องทุกข์คนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงตีขาด

มาตรา 33 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานคณะกรรมการ

กฤษฎีกามีอำนาจกำหนดระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ว่าด้วยวิธีการส่งคำร้องทุกข์ และการพิจารณาвинิจฉัยเรื่องร้องทุกข์และระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ว่าด้วยเรื่องอันเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและวินิจฉัยร้องทุกข์และคณะกรรมการ-วินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคได้ ทั้งนี้ เมื่อได้ปรึกษาหารือกับคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยที่ประชุมใหญ่แล้ว

ระเบียบตามวรรคหนึ่งเฉพาะที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ การส่งหนังสือหรือเอกสารของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ต่อบุคคลภายนอก และการอื่น ๆ ที่กำหนดสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ร้องทุกข์ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

อำนาจของประธานคณะกรรมการกฤษฎีกามาตามวรรคหนึ่ง ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกากล่าวว่า “มาตรา 34” ในการพิจารณาVINIJNICHAYREONGRANGTHUKX ให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีอิสระในความคิดเห็นของตน

ในการพิจารณาVINIJNICHAYREONGRANGTHUKX ให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ร่วมกันวินิจฉัยเป็นองค์คณะในนามของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ในองค์คณะหนึ่งต้องมีหัวหน้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์คนหนึ่งและกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อย่างน้อยสี่คน

ให้ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกามเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เป็นหัวหน้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามจำนวนที่เห็นสมควรและวางระเบียบเกี่ยวกับการจัดองค์คณะในการวาระเบียบเกี่ยวกับการจัดองค์คณะ ให้คำนึงถึงประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์แต่ละคนที่ประกอบกันเข้าเป็นองค์คณะ

ในการนี้ที่เป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญหรือผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อาจกระทบกระเทือนต่อวิธีทางปฏิบัติราชการอันอาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะหรือแก่ระบบบริหารราชการ เป็นส่วนรวม กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ประกอบเป็นองค์คณะพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้น หรือเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกາ อาจขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาVINIJNICHAYREONGRANGTHUKXโดยที่ประชุมใหญ่ได้

มาตรา 35 คำวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์คณะใดให้เป็นไปตามความเห็นของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ฝ่ายข้างมากของคณะนั้น

ถ้ากรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์คนใดมีความเห็นแย้ง ให้มีสิทธิทำความเห็นแย้งของตนรวมไว้ในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้

ในการนี้ที่เป็นการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยที่ประชุมใหญ่หรือในกรณีที่เป็นการวินิจฉัยอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นตามมาตรา 7 (2) (ค) ห้ามมิให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ทำความเห็นแย้ง

มาตรา 36 ในการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้มีเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวนแต่ละเรื่อง มีหน้าที่สรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย พร้อมทั้งเสนอความคิดเห็นของตนต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา 37 ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) มีหนังสือสอบถามหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐหรือของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

(2) ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือส่งผู้แทนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐนั้นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณาได้

(3) มีหนังสือเรียกให้ผู้ร้องทุกข์นำพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

(4) มีหนังสือเรียกให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องทุกข์มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

มาตรา 38 ในการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์วินิจฉัยว่า

(1) เรื่องที่พิจารณาไม่มีอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา 19 หรือมาตรา 20 ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาสั่งจ้างหน่วยเรือร้องทุกข์นั้น แต่ในกรณีที่กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ประกอบเป็นองค์คณะกรรมการเรื่องร้องทุกข์นั้น หรือเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกานั้นว่าการนี้มีปัญหาข้อควรแก้การรับไว้พิจารณาจะเสนอเรื่องร้องทุกข์นั้นต่อคณะกรรมการวินิจฉัยเพื่อพิจารณาวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้

(2) มีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการทุจริตและประพฤติมิชอบในราชการ หรือมีมูลค่าความผิดทางอาญาหรือความผิดทางวินัยให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์แจ้งให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในราชการ พนักงานสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาของบุคคลที่ต้องสงสัยทราบ เพื่อดำเนินการต่อไปแล้วแต่กรณี

มาตรา 39 นอกจากหน้าที่อื่นที่ได้บัญญัติไว้แล้ว ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจสั่งให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์คนหนึ่งคนใดไปปฏิบัติงานช่วยราชการในคณะกรรมการ

การวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคเป็นการชั่วคราวได้ แต่ทั้งนี้ ต้องได้รับความยินยอมของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ผู้นั้นก่อน

มาตรา 40 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการร่างกฎหมาย ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกາอาจวางระเบียบให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ไปทำหน้าที่ตามมาตรา 7 (1) ร่วมกับกรรมการร่างกฎหมายในเรื่องหนึ่งเรื่องใดได้ แต่ทั้งนี้ มิให้มีกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในการประชุมปรึกษาหารือของกรรมการร่างกฎหมายคณะหนึ่งก็ในกรณีที่ไม่สามารถจัดการประชุมได้

มาตรา 41 การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยปกติ ให้กระทำ ณ สถานที่พิจารณาเรื่องทุกข์ตามวันเวลาทำการ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือ จำเป็นหรือเพื่อความสะดวกของราชภูมิในเขตท้องที่ที่มีการร้องทุกข์เป็นจำนวนมาก หัวหน้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะสั่งให้มีการพิจารณาในสถานที่อื่นหรือในวันเวลาใดเป็นการเฉพาะคราวก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ให้ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกາเป็นผู้กำหนดสถานที่พิจารณาเรื่องทุกข์ และวันเวลาทำการ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 42 การเข้าฟังการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

มาตรา 43 กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อาจถูกคัดค้านในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์เรื่องหนึ่งเรื่องใดได้ เพราะเหตุที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องร้องทุกข์นั้น

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้านและการสั่งให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ อื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

การกระทำใดๆ ของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ได้กระทำไปก่อนมีการสั่งให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทนย่อมเป็นอันสมบูรณ์

มาตรา 44 การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว แต่ ทั้งนี้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ร้องทุกข์เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีโอกาสชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบค้ำชี้แจงของตนตามสมควร

มาตรา 45 ในขณะพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ห้ามคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เห็นสมควร กำหนดมาตรการหรือวิธีการใดๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ร้องทุกข์เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัย ไม่ว่าจะมีคำร้องขอจากผู้ร้องทุกข์หรือไม่ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เสนอความเห็นใน

การดำเนินการพร้อมด้วยเหตุผลไปยังเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อเสนอไปยังนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลโดยเร็ว และถ้านายกรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย ให้นายกรัฐมนตรี สั่งการเพื่อบรรเทาทุกข์นั้นตามอำนาจของนายกรัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและตามกฎหมายอื่นได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เห็นว่า มาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาหรือรับผิดชอบของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ที่จะสั่งการได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือตามกฎหมายอื่น จะเสนอไปยังเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกานี้เพื่อแจ้งไปยังบุคคลดังกล่าวนั้นเพื่อพิจารณาสั่งการเพื่อบรรเทาทุกข์นั้นก่อนได้ ในกรณีเช่นนี้ บุคคลดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับมาตรการหรือวิธีการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ก็ให้มีอำนาจสั่งการได้ตามที่เห็นสมควรภายใต้อำนาจเดิมกฎหมาย และเมื่อได้สั่งการไปประการใด หรือในกรณีที่เห็นว่าไม่สมควรสั่งการให้แจ้งคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา 46 ผู้ร้องทุกข์ได้รับหนังสือจากคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ให้มาให้ข้อคิดเห็นแสดงพยานหลักฐานแล้ว ไม่ดำเนินการตามหนังสือนั้นภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีอำนาจสั่งให้จำหน่ายเรื่องร้องทุกข์นั้นเสียจากสารบบบัญชี

เรื่องร้องทุกข์ที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้สั่งจำหน่ายสารบบบัญชีตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ร้องทุกข์นั้นจะขอให้พิจารณาใหม่หรือยื่นคำร้องทุกข์ในเรื่องนั้นอีกไม่ได้ เว้นแต่จะแสดงให้เป็นที่พอใจแก่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ว่าการที่ตนไม่สามารถปฏิบัติตามหนังสือของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้นั้นเป็นเพระเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุอันสมควร

มาตรา 47 คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ต้องระบุ

- (1) ชื่อผู้ยื่นคำร้องทุกข์
- (2) เหตุแห่งการร้องทุกข์
- (3) ข้อเท็จจริงของเรื่องร้องทุกข์
- (4) เหตุผลแห่งคำวินิจฉัย

(5) ข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเพื่อสั่งการแก้ไขตามมาตรา 48 ซึ่งในข้อเสนอแนะนั้นต้องระบุให้ชัดแจ้งว่า นายกรัฐมนตรีควรจะสั่งการในเรื่องใดอย่างไร

พร้อมทั้งให้เหตุผลด้วย

(6) ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตอย่างอื่นเกี่ยวกับการวางแผนตามมาตรา 51 หรือการให้มีกฎหมาย หรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย ถ้ามี

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ต้องลงลายมือชื่อของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์นั้น

มาตรา 48 เมื่อมีข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา 47 (5) นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจสั่งการ อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินควร มีคำสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดปฏิบัติหน้าที่ภายในเวลาที่กำหนด

(2) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือกระทำการขัดหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือกระทำการไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับกรณีนั้น หรือกระทำการโดยไม่สุจริตหรือโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร มีคำสั่งให้เพิกถอนการกระทำการท่านนั้นหรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งเพิกถอนการกระทำการท่านนั้น

(3) ในกรณีที่มีความรีบด่วนและจำเป็น ไม่ว่าจะเป็นกรณีตาม (1) หรือ (2) มีคำสั่งใหม่หรือมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงการกระทำการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในการเสนอข้อเสนอแนะเพื่อให้นายกรัฐมนตรีสั่งการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะต้องให้เหตุผลและหลักฐานสนับสนุนข้อเสนอแนะอย่างชัดแจ้ง ถ้าเป็นกรณีเสนอให้นายกรัฐมนตรีสั่งการตามวรรคหนึ่ง (2) จะต้องระบุด้วยว่าจะให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ เพียงใดหรือมีเงื่อนไขอย่างใด และถ้าเป็นกรณีเสนอให้นายกรัฐมนตรีสั่งการตามวรรคหนึ่ง (3) จะต้องแสดงให้นายกรัฐมนตรีเห็นได้ชัดแจ้งว่า การมีคำสั่งใหม่หรือมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงการกระทำการของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวมีความรีบด่วนและจำเป็นอย่างไร และสมควรให้คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่เมื่อใด หรือมีเงื่อนไขอย่างใด นอกจากนี้ ในกรณีเสนอให้นายกรัฐมนตรีสั่งการตามวรรคหนึ่ง (3) นี้ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะต้องคำนึงด้วยว่าการมีคำสั่งใหม่หรือมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงการกระทำการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยนายกรัฐมนตรีนี้จะเป็นการกระทบกระท่อนต่อความรับผิดชอบโดยตรงของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอันจะเป็นผลเสียหายแก่ระบบบริหารราชการแผ่นดินหรือไม่เพียงใด

มาตรา 49 เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์เรื่องใดแล้ว

ให้เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอคำวินิจฉัยไปยังนายกรัฐมนตรีโดยเร็วที่สุด แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีคำวินิจฉัยเข่นนั้น

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์แล้ว ให้นายกรัฐมนตรีสั่งการโดยเร็ว ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่เห็นชอบด้วยกับคำวินิจฉัยที่ส่งมาไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมทั้งแสดงเหตุผลแห่งการสั่งการนั้นไว้ด้วย

มาตรา 50 เรื่องร้องทุกข์ที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว ผู้ร้องทุกข์อาจเสนอเรื่องนั้นพิจารณาใหม่ได้อีกรึหนึ่งภายในเวลาห้าปีนับแต่วันที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีคำวินิจฉัย แต่ต้องพิสูจน์ให้เป็นที่พ่อใจแก่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ว่า ได้มีการพยพพยานหลักฐานใหม่อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณา วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้วนั้นเปลี่ยนไป

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยที่ประชุมใหญ่มีอำนาจเสนอแนะต่อกomite หรือเพื่อมติวาระเบียบปฏิบัติราชการ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดวิธีการและวิธีพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนออกคำสั่ง คำอนุญาต คำวินิจฉัย หรือคำชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติ

(2) กำหนดให้คำสั่ง คำอนุญาต คำวินิจฉัยหรือคำชี้ขาดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลหรือที่มีความสำคัญในการปฏิบัติราชการ ต้องมีข้อความและเหตุผลตามสมควรในการสนับสนุนการออกคำสั่ง คำอนุญาต คำวินิจฉัย หรือคำชี้ขาดนั้น

(3) กำหนดให้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดที่มีลักษณะบังคับเป็นการทั่วไปต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก่อนมีผลใช้บังคับ

ในการเสนอแนะดังกล่าว ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดำเนินงานประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติราชการ ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้แก่รัฐในการดำเนินการบริการสาธารณะอันเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สิทธิหน้าที่ของเอกชนที่เกี่ยวข้องกับราชการ และความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้แก่รัฐ

ส่วนที่ 3

การแต่งตั้งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค

มาตรา 52 ในเขตท้องที่ใดที่มีการร้องทุกข์มากและเป็นการสมควรให้มีการพิจารณา

เรื่องร้องทุกข์ขึ้นในท้องที่นั้นเป็นการประจำ เเลนาริการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจเสนอความเห็นต่อประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กฎหมายได้

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กฎหมาย จะจัดตั้งขึ้น ณ ที่ใด และมีท้องที่อยู่ในเขตอำนาจเพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กฎหมาย เมื่อได้ปรึกษาหารือกับคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยที่ประชุมใหญ่แล้ว

กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กฎหมายมีภาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 54 วรรคสองแล้ว ให้นำมาตรา 14 มาใช้บังคับแก่การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กฎหมายโดยอนุโลม และสำหรับกรณีที่ผู้ได้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กฎหมายเพราะเหตุดำรงตำแหน่งราชการได้ที่อยู่ในเขตท้องที่ที่อยู่ในเขตอำนาจ ก็ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กฎหมายเมื่อพ้นจากตำแหน่งนั้นด้วย

มาตรา 53 ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กฎหมายต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในทางนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือการบริหารราชการแผ่นดิน และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้

- (1) เป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 30 (1) (2) หรือ (4)
- (2) เคยเป็นนายกเทศมนตรี เทศมนตรี สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ในตำแหน่งที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ตำแหน่งได้ตำแหน่งหนึ่งหรือหลายตำแหน่งติดต่อ รวมกันแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี
- (3) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรือเทียบเท่า หรือดุลการพระธรรมนูญ
- (4) รับราชการหรือเคยรับราชการเป็นพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนประจำคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์
- (5) รับราชการหรือเคยรับราชการเป็นหัวหน้าส่วนราชการในส่วนกฎหมายในตำแหน่งที่กำหนดในกฎกระทรวง รวมกันแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือเป็นหรือเคยเป็นพนักงานท้องถิ่น

ในตำแหน่งที่กำหนดในกฎกระทรวง รวมกันแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(6) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์สอนวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง หรือ วิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในสถาบันการศึกษาของรัฐในระดับมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

(7) มีประสบการณ์ในการบริหารราชการแผ่นดินไม่น้อยกว่าหกปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติ

มาตรา 54 กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง

กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา 55 คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาในจังหวะร้องทุกข์ที่อยู่ในเขตอำนาจ

(2) ปฏิบัติการแทนคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในเรื่องใดๆ ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มอบหมาย

(3) ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น

มาตรา 56 ให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ส่วนภูมิภาคได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

มาตรา 57 ภายใต้บังคับมาตรา 58 การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ และระเบียบดังกล่าวจะกำหนดมอบหมายให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคมีอำนาจออกระเบียบในรายละเอียดได้ ๑ ก็ได้

ให้ประธานคณะกรรมการกฤษฎีก้าแต่งตั้งหัวหน้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคคนหนึ่งเป็นหัวหน้าคณะผู้รับผิดชอบ มีหน้าที่ดูแล ตรวจสอบ และแนะนำเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาในจังหวะร้องทุกข์ที่อยู่ในเขตอำนาจให้เป็นไปโดยเรียบร้อย

มาตรา 58 ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 34 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรคสาม มาตรา 35 มาตรา 36 มาตรา 37 มาตรา 41 วรรคหนึ่ง มาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 มาตรา 46 และมาตรา 47 มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคโดยอนุโลม

อำนาจในการสั่งให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคพิจารณาเป็นการเฉพาะคราวในสถานที่อื่นนอกจากสถานที่พิจารณาโดยปกติตามมาตรา 41 ประธานคณะกรรมการกฤษฎีก้า

จะมอบหมายให้หัวหน้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ผู้รับผิดชอบตามมาตรา 57 วรรคสอง สั่งการแทนก็ได้

มาตรา 59 ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคเห็นสมควรมีข้อเสนอให้ใช้มาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ตามมาตรา 45 หรือเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคมีคำวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ใดแล้ว และมีข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อสั่งการตามมาตรา 48 ให้เลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งส่งความเห็นหรือคำวินิจฉัยตังกล่าวไปยังหน่วยงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อดำเนินการต่อไป

ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดังกล่าวตามวรรคหนึ่งไม่เห็นด้วยกับความเห็นหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐตังกล่าวอาจอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ โดยส่งคำอุทธรณ์ต่อเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ตามวรรคสอง หรือในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่ามีเหตุผลสมควรที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะได้พิจารณาบทบานความเห็นหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งความเห็นหรือคำวินิจฉัยให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณา

มาตรา 60 ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ได้แล้ว และมีคำวินิจฉัยที่ไม่มีข้อเสนอให้สั่งการตามมาตรา 45 หรือมาตรา 48 ให้เลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบ และถ้าผู้ร้องทุกข์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค

มาตรา 61 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา 59 และมาตรา 60 ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ภาค 2

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา 62 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหน้าที่รับผิดชอบในงานราชการ ของคณะกรรมการกฤษฎีกา และโดยเนินทางให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการกฤษฎีกา และศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการกฤษฎีกา

(2) ช่วยเหลือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการร่างกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ

(3) พิจารณาและจัดทำร่างกฎหมายตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกามีมติเมื่อวันนี้ หรือนายกรัฐมนตรีมอบหมายและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย

(4) ให้ความเห็นหรือปฏิบัติตามอันนั้นเกี่ยวกับกฎหมายให้แก่หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือตามที่รัฐบาลต่างประเทศหรือสถานบัน្តระหว่างประเทศร้องขอ

(5) ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคตามมาตรา 67 และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ธุรการและวางแผนระเบียบการปฏิบัติราชการของสำนักงานดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับงานธุรการ

(6) ติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐหรือของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อได้มีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์หรือเมื่อนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลได้สั่งการไปแล้วตามพระราชบัญญัตินี้

(7) วิเคราะห์เหตุแห่งการร้องทุกข์ ตลอดจนหลักกฎหมายและระเบียบแบบแผนที่จะนำมาใช้กับกรณีร้องทุกข์

(8) จัดพิมพ์คำวินิจฉัยที่สำคัญของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์หรือคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคซึ่งเป็นบรรทัดฐานในหลักการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อเผยแพร่ เว้นแต่เรื่องที่เป็นความลับอันเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศหรือประโยชน์ส่วนรวมอันไม่ควรเปิดเผย

(9) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายเสนอต่อกองรัฐมนตรี

มาตรา 63 ให้มีเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทัวร์ไปชี้แจงราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รับผิดชอบขึ้นตรงต่อประธานคณะกรรมการ

กฤษฎีกาและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้มีรองเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ให้เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญในทางนิติศาสตร์ การร่างกฎหมายและการบริหารราชการแผ่นดินตามคำแนะนำของครุฑามนตรี และได้รับความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับ ในกรณีที่รัฐสภาประกอบด้วยสภade'ยวให้ได้รับความเห็นชอบของสภานั้น

มาตรา 64 ให้เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาแต่งตั้งพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนจากข้าราชการซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เพื่อประโยชน์ในการทำสำนวนสอบสวนเรื่องร้องทุกข์ ให้เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 37 ในกรณีเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดมอบอำนาจเป็นหนังสือให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนหรือเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคปฏิบัติแทนได้

มาตรา 65 เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดให้เป็นเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดภายใต้บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

มาตรา 66 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการประสานงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และพัฒนาข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกฎหมายหรือเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดและเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา จะขอให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแต่งตั้งข้าราชการ ซึ่งสังกัดกระทรวงทบวงกรมหนึ่งไปดำรงตำแหน่งในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยได้รับเงินเดือนจากกระทรวงทบวงกรมเดิม แต่มีฐานะเสื่อมเป็นข้าราชการซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้

การแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งต้องมีระยะเวลาครั้งหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและไม่เกินสามปี

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่การแต่งตั้งข้าราชการซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดให้ดำรงตำแหน่งในกระทรวงทบวงกรมอีนด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 67 เมื่อได้มีพระราชบัญญัติ加以จัดตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคขึ้น ในท้องที่ใด ในพระราชบัญญัตินี้ให้กำหนดหน่วยงานของรัฐที่จะเป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่พระราชบัญญัติกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นได้เป็นหน่วยงานธุรการ ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นนั้นยังไม่สามารถไม่เพียงพอ ให้รัฐจัดสรรง恩อุดหนุนแก่ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา 68 หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคมีหน้าที่ในการ จัดหาสถานที่ พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน เจ้าหน้าที่ ตลอดจนปฏิบัติงานธุรการต่างๆ ให้แก่ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคโดยจัดตั้งขึ้นเป็น “สำนักงานคณะกรรมการวินิจฉัยร้อง ทุกข์ภูมิภาค”

ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้สำนักงานคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคประสาน งานกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้มีเจ้าหน้าที่คนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคมีหน้าที่ รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค

การแต่งตั้งเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคและพนักงานผู้รับผิดชอบ สำนวนประจำคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคให้แต่งตั้งจากข้าราชการหรือพนักงานท้อง ถิ่นของหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคและต้องได้รับความเห็นชอบ ของเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกด้วย

ภาค 3

บทกำหนดโทษ

มาตรา 69 คำร้องทุกข์ใด ถ้าผู้ร้องทุกข์ปิดผนึกไว้ ให้ถือว่าคำร้องทุกข์นั้นเป็นความ ลับ ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเรื่องร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้ผู้ใดเปิดผนึกเพื่อทราบข้อความ หรือให้ผู้อื่นทราบข้อความ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสามปีและปรับตั้งแต่ห้าพัน บาทถึงสามหมื่นบาท

มาตรา 70 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์หรือต่อบุคคล อื่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะเหตุที่มีการร้องทุกข์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึง ห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา 71 ผู้ใดเอาความเท็จมาเสนอเป็นเรื่องร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้อง

ระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นลุแก่โทษ แจ้งความจริงต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ หรือคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค พนักงานผู้รับผิดชอบจำนวนหนึ่งที่อื่นผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ก่อนมีการวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์นั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงได้ก็ได้

มาตรา 72 ผู้ใดในฐานะเป็นพยานลงใจให้ถ้อยคำ หรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในข้อสำคัญอันเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์ ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค พนักงานผู้รับผิดชอบจำนวนหนึ่ง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นลุแก่โทษแจ้งความจริงต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค พนักงานผู้รับผิดชอบจำนวนหนึ่งที่อื่นผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ก่อนมีการวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์นั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงได้ก็ได้

มาตรา 73 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกที่ออกตามมาตรา 37 (4) ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 74 ให้กรรมการร่างกฎหมายซึ่งได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช 2476 และกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ.2492 เป็นกรรมการร่างกฎหมายและกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี จนกว่าจะมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช 2476 เป็นเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกามาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 75 คำเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ.2492 ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจพิจารณาในจังหวัดตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ.2492 แต่ถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้เห็นสมควรจะใช้อำนาจตามมาตรา 45 และมาตรา 48 ก็ให้กระทำได้

มาตรา 76 ภายใต้ระยะเวลาที่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกາอาจสั่งให้กรรมการร่างกฎหมายปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ และให้กรรมการร่างกฎหมายดูด้วยอ่านเจาะจงม้าที่และซึ่งเช่นเดียวกับกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ระบบสนองพระบรมราชโองการ

.....

ភាគីនៅក្នុង

ระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

๑๒๐

การยื่นและการส่งคำร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

พ.ศ. 2522

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 วรรคหนึ่ง และมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ.2522 ประธานคณะกรรมการกฤษฎีก้าได้ประกาศให้อันเป็นกฎหมายว่าด้วยการยื่นและดำเนินการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยที่ประชุมใหญ่แล้ว จึงออกพระบรมราชโองการไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ว่าด้วยการยื่นและการส่งคำร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ พ.ศ. 2522”

ข้อ 2 ผู้ประสงค์จะใช้สิทธิร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ.2522 ให้ยื่นหรือส่งคำร้องทุกข์ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ 3 ผู้มีสิทธิร้องทุกข์จะต้องร้องทุกข์ด้วยตนเอง เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้จะมอบหมายให้ผู้อื่นร้องทุกข์แทนได้

- (1) ผู้ร้องทุกข์ไม่สามารถเขียนหนังสือได้
- (2) ผู้ร้องทุกข์เจ็บป่วยไม่สามารถร้องทุกข์ด้วยตนเองได้
- (3) ผู้ร้องทุกข์อยู่ในต่างประเทศ
- (4) เหตุจำเป็นอย่างอื่นที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กำหนดโดยที่ประชุมใหญ่

ผู้ร้องทุกข์แทนจะต้องอยู่ในฐานะที่จะทราบข้อเท็จจริงอันเป็นสาเหตุแห่งการร้องทุกข์ ของผู้มีสิทธิร้องทุกข์

ข้อ 4 คำร้องทุกข์ต้องทำเป็นหนังสือและมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์
- (2) ระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ต้องร้องทุกข์ พร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมตามสมควรเกี่ยวกับเรื่องที่ร้องทุกข์
- (3) ใช้ถ้อยคำสุภาพ
- (4) ลงลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์ และในกรณีที่เป็นการบี้บังคับให้ร้องทุกข์แทนผู้อื่น จะต้องแนบ

ใบมอบฉันทะให้ร้องทุกข์เบ็ดเตล็ด

หากผู้ร้องทุกข์ประสงค์จะให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาใช้มาตรการหรือว่าการช่วยเหลือบารุงเทาทุกข์ตามมาตรา 45 จะต้องระบุให้ทราบว่าผู้ร้องทุกข์ประสงค์ให้มีการดำเนินการอย่างใด พร้อมด้วยเหตุผลสนับสนุนที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นและรับด่วนในการบรรเทาความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ร้องทุกข์โดยชัดแจ้ง

ในการนี้ผู้ร้องทุกข์แทน ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้องทุกข์เห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อสูญค่าของประโภชั้นของบุคคลส่วนภายนอกที่อาจเสียหายเพราการร้องทุกข์ จะขอให้ผู้รับมอบฉันทะให้ร้องทุกข์แทนแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นและเหตุผลที่ต้องมีการร้องทุกข์แทนก็ได้

ข้อ 5 การบันทึกสิ่งคำร้องทุกข์ตามปกติ ให้กระทำได้ดังต่อไปนี้

(1) บันทึกผลดังต่อไปนี้

(ก) เจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ข) กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่ผู้ยื่นคำร้องทุกข์อาศัยอยู่

(ค) ผู้ว่าราชการซึ่งหน่วย นายนานา กาฬัน หรือผู้ใหญ่บ้านในเขตที่ที่ผู้ยื่นคำร้องทุกข์อาศัยอยู่

(ง) เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ได้รับการแต่งตั้ง ตามความในมาตรา 65 ให้ปฏิบัติหน้าที่ภายในท้องที่ที่ผู้ยื่นคำร้องทุกข์อาศัยอยู่

(2) ผู้ที่ได้รับคำร้องทุกข์

ในกรณีที่บุคคลตาม (1) (ข) (ค) และ (ง) เห็นว่าผู้ร้องทุกข์ยังมีความสะดวกตามสมควรที่ผู้ร้องทุกข์จะยื่นคำร้องทุกข์ตาม (1) (ก) หรือ (2) ไว้ และไม่มีเหตุวัดข้องอย่างอื่นบุคคลดังกล่าวจะแนะนำให้ผู้ร้องทุกข์ยื่นคำร้องทุกข์ตาม (1) (ก) หรือ (2) ก็ได้

ข้อ 6 ให้ผู้ได้รับคำร้องทุกข์ตามข้อ 5 (1) จัดให้มีการออกใบรับคำร้องทุกข์ให้แก่ผู้ที่ยื่นคำร้องทุกข์ไว้เป็นหลักฐาน

ใบรับคำร้องทุกข์จะต้องมีข้อความแสดงถึงวันเดือนปีที่รับคำร้องทุกข์และลงลายมือชื่อของผู้รับหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการแทน

ข้อ 7 ในกรณีที่เป็นการยื่นคำร้องทุกข์ต่อบุคคลตามข้อ 5 (1) (ข) (ค) หรือ (ง) ให้บุคคลดังกล่าวรับฟังหนังสือร้องทุกข์ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อนในห้วงเวลาที่กำหนดแล้วก่อนที่ได้รับคำร้องทุกข์

ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ยื่นคำร้องทุกข์โดยปิดผนึกไว้ ให้นำหนังสือที่ปิดผนึกนั้นใส่ซองปิดผนึกไว้อีกชั้นหนึ่งก่อนทำการส่งต่อไปยังสำนักงานคณะกรรมการการคุณวีก้า

ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ยื่นคำร้องทุกข์โดยเปิดผนึก ผู้ที่รับคำร้องทุกข์ไว้จะคัดสำเนาหรือถ่ายภาพเก็บไว้เพื่อเป็นหลักฐานก็ได้

ข้อ 8 คำร้องทุกข์ที่ส่วนราชการอื่นได้รับและส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการการคุณวีก้าตามความในมาตรา 22 วรรคสาม ให้ถือว่าได้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานคณะกรรมการการคุณวีก้าตั้งแต่วันที่ส่วนราชการอื่นนั้นได้รับ

ข้อ 9. ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เมื่อผู้มีสิทธิร้องทุกข์ไม่สามารถทำคำร้องทุกข์เป็นหนังสือได้ อาจแจ้งต่อบุคคลตามข้อ 5 (1) (ก) (ข) และ (ง) ด้วยวิชาการก็ได้

ในการนี้ ให้ผู้รับคำร้องทุกข์บันทึกถึงเหตุแห่งความจำเป็นที่ผู้ร้องทุกข์จำต้องแจ้งด้วยวิชาการ ให้ลังจากนั้นให้บันทึกการร้องทุกข์โดยให้มีรายการหรือเอกสารแนบ (ถ้ามี) ตามข้อ 9 พร้อมกับลงลายมือชื่อผู้มีสิทธิร้องทุกข์ ลายมือชื่อผู้รับคำร้องทุกข์ และวันเดือนปีที่รับคำร้องทุกข์ และให้นำความในข้อ 6 และข้อ 7 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 10 เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการคุณวีก้าได้รับคำร้องทุกข์ตามข้อ 5 (2) ข้อ 7 หรือข้อ 8 แล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการการคุณวีก้าตอบแจ้งการรับคำร้องทุกข์ไปยังผู้ร้องทุกข์โดยทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนตามสถานที่อยู่ที่ปรากฏในคำร้องทุกข์ภายใต้หัวน้ำทำการนับแต่วันที่ได้รับคำร้องทุกข์และในกรณีที่ยื่นคำร้องทุกข์ต่อบุคคลตามข้อ 5 (1) (ข) (ค) หรือ (ง) ให้แจ้งไปยังผู้รับคำร้องทุกข์เพื่อทราบด้วย

ข้อ 11 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ.2522

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมนันทน์

ประธานคณะกรรมการการคุณวีก้า

ระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ว่าด้วย

วิธีพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์

พ.ศ.2522

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 33 วรรคหนึ่ง มาตรา 41 มาตรา 42 และมาตรา 43 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ.2522 ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ประกาศหารือกับคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยที่ประชุมใหญ่แล้ว จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ว่าด้วยวิธีพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ.2522”

หมวด 1

บททั่วไป

ข้อ 2 ในระเบียบนี้

“ผู้ร้องทุกข์” หมายความรวมถึงผู้ที่ได้รับมอบฉันทะให้ร้องทุกข์แทนตามระเบียบว่าด้วยการยื่นและการส่งคำร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

“หน่วยงานที่รับผิดชอบ” หมายความว่า หน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ต้องรับผิดชอบในงานที่มีการร้องทุกข์ แล้วแต่กรณี ซึ่งได้รับหนังสือร้องขอจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ทำบันทึกตอบคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ตามระเบียบนี้ ไม่ว่าจะมีการระบุหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวไว้ในคำร้องทุกข์หรือไม่

“คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์” หมายความรวมถึงกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ประกอบเป็นองค์คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์

“เลขานิการ” หมายความว่า เลขานิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

“คำร้องทุกข์” หมายความว่า คำร้องทุกข์ที่ได้ยื่นหรือส่งต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามระเบียบว่าด้วยการนั้น และหมายความรวมถึงคำร้องทุกข์ที่ได้ยื่นแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องทุกข์เดิมโดยมีประเด็นหรือข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ด้วย

“บันทึกตอบ” หมายความว่า บันทึกตามข้อ 13 วรรคหนึ่ง ที่หน่วยงานที่รับผิดชอบทำขึ้นเพื่อชี้แจงตอบคำร้องทุกข์

“บันทึกข้อแจงร้องทุกข์เพิ่มเติม” หมายความว่า บันทึกตามข้อ 14 วรรคหนึ่งที่ผู้ร้องทุกข์ให้ความเห็นของตนเพิ่มเติมเพื่อตอบประเด็นต่างๆ ที่ปรากฏในบันทึกตอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

“บันทึกตรวจสอบ” หมายความว่า บันทึกตามข้อ 16 ที่หน่วยงานที่รับผิดชอบตอบบันทึกข้อแจงร้องทุกข์เพิ่มเติมของผู้ร้องทุกข์อีกครั้งหนึ่ง

“บันทึกสรุปสำนวน” หมายความว่า บันทึกสรุปความเห็นที่พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนจัดทำขึ้นตามข้อ 18

“กรรมการเข้าของสำนวน” หมายความว่า กรรมการที่หัวหน้าคณะกรรมการนิจฉัยร้องทุกข์มอบหมายให้เป็นเจ้าของสำนวนตามข้อ 22

ข้อ 3 ค่าร้องทุกข์ที่ได้รับไว้แล้ว ผู้ร้องทุกข์อาจถอนเสียในเวลาใดก่อนที่คณะกรรมการนิจฉัยร้องทุกข์มีการผ่อนปรนและเริ่งเงื่อนไขแล้ว

เมื่อมีการถอนค่าร้องทุกข์แล้ว ให้เลขานุการสั่งจำหน่ายเรื่องร้องทุกข์นั้นและแจ้งให้คณะกรรมการนิจฉัยร้องทุกข์ทราบ

ข้อ 4 ให้เลขานุการนี้จ่าวาจาระเบียบในรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนตามระเบียบดังนี้

หมวด 2

วิธีพิจารณาในหันสอนกระบวนการและสรุปสำนวน

ข้อ 5 เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้รับค่าร้องทุกข์แล้ว ให้เลขานุการมอบหมายให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาสรุปสำนวนเพื่อต้านทานการต่อไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบดังนี้

ในกรณีที่เลขานุการเห็นว่าค่าร้องทุกข์ปรากฏข้อเท็จจริงที่เห็นได้ชัดว่าค่าร้องทุกข์ไม่ถูกห้องความมาตรา 18 วรรคสาม หรือมาตรา 21 เลขานุการจะสั่งไม่รับค่าร้องทุกข์และมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบพร้อมด้วยเหตุผลดังนี้

ถ้าผู้ร้องทุกข์ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับค่าร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิอุทธรณ์ต่อประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ โดยที่เป็นหนังสือสั่ง ณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเลขานุการ คำวินิจฉัยของประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้เป็นที่สุด

ข้อ 6 ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนตรวจสอบค่าร้องทุกข์ให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบของคณะกรรมการนิจฉัยร้องทุกข์ หากค่าร้องทุกข์มีข้อบกพร่องซึ่งมิใช่สาระสำคัญ ให้

พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขแล้วดำเนินการต่อไป

ข้อ 7 ในกรณีที่มีการมอบฉันทะให้ร้องทุกข์แทน ถ้าพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนเห็นว่าซึ่งไม่มีเหตุจ้าเป็นที่ผู้ร้องทุกข์จะมอบฉันทะให้ผู้อื่นกระทำการแทนหรือผู้ร้องทุกข์แทนไม่มีสิทธิที่จะร้องทุกข์แทนตามระเบียบว่าด้วยการยื่นและการส่งคำร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนแนะนำเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทุกข์ดำเนินการร้องทุกข์ด้วยตนเองหรือเปลี่ยนตัวผู้ร้องทุกข์แทนภายในกำหนดเวลาตามสมควร และถ้าผู้ร้องทุกข์ดำเนินการตามคำแนะนำของพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน ก็ให้ถือว่าคำร้องทุกข์ครั้งหลังนั้นได้กระทำมาตั้งแต่วันที่ได้ยื่นหรือส่งคำร้องทุกข์ครั้งแรก

ผู้ร้องทุกข์อาจโต้แย้งคำแนะนำของพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อเลขานุการภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง และให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนเสนอเรื่องพร้อมทั้งความเห็นของตนต่อเลขานุการเพื่อส่งให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์วินิจฉัยตามแต่จะเห็นสมควร

ถ้าผู้ร้องทุกข์ไม่ถือดำเนินการตามคำแนะนำของพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนและไม่มีหนังสือโต้แย้งคำแนะนำของพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนเสนอเรื่องต่อเลขานุการเพื่อพิจารณาสั่งจำหน่ายเรื่องร้องทุกข์นั้น

การสั่งจำหน่ายเรื่องร้องทุกข์ตามความในข้อนี้ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ร้องทุกข์ที่จะร้องทุกข์ขึ้นใหม่ภายในการกำหนดอยุคความตามมาตรา 23

ข้อ 8 ถ้าพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนเห็นว่าคำร้องทุกข์ปรากฏข้อเท็จจริงที่เห็นได้ชัดว่าคำร้องทุกข์ไม่ถูกต้องตามมาตรา 18 วรรคสามหรือมาตรา 21 ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนทำความเห็นเสนอต่อเลขานุการเพื่อสั่งการ ถ้าเลขานุการเห็นว่าข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งเช่นนั้นให้เลขานุการสั่งไม่รับคำร้องทุกข์และมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบพร้อมด้วยเหตุผล และให้นำข้อ 5 วรรคสาม มาใช้บังคับ

ข้อ 9 ถ้าพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนเห็นว่าผู้ร้องทุกข์ไม่มีสิทธิร้องทุกข์เพราะมีเหตุตามมาตรา 19 หรือมาตรา 20 ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนทำความเห็นเสนอต่อเลขานุการเพื่อสั่งให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์วินิจฉัยตามมาตรา 38 (1) และถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เห็นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ก็ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนดำเนินการต่อไป

ข้อ 10 คำร้องทุกข์ที่ส่วนราชการอื่นได้รับและส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตามความในมาตรา 22 วรรคสาม ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ เพื่อขอทราบว่าจะมีข้อขัดข้องประการใดหรือไม่ ถ้าจะดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา และในกรณีจำเป็น ให้ขอให้ผู้ร้องทุกข์ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม คำร้องทุกข์ให้เป็น คำร้องทุกข์ที่ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้ ภายในกำหนดเวลาตาม สมควร

ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ไม่ตอบหนังสือแจ้งหรือไม่ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องทุกข์ ตามที่พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนแจ้งไปภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้พนักงานผู้รับผิดชอบ สำนวนเสนอเรื่องต่อเลขานุการเพื่อพิจารณาสั่งจ้างนายเรื่องร้องทุกข์ ถ้าเลขานุการสั่งจ้างนาย เรื่องร้องทุกข์ ให้มีหนังสือแจ้งไปยังส่วนราชการที่ได้ส่งเรื่องมาเพื่อทราบด้วย

การจ้างนายเรื่องร้องทุกข์ตามความในข้อนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ร้องทุกข์ที่จะร้องชื่น ใหม่ภายใต้กำหนดอายุความตามมาตรา 23

ข้อ 11 ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ได้ออกให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาใช้มาตรการ หรือวิธีการชั่วคราวเพื่อบรรเทาทุกข์ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 12 เมื่อพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน ได้ทำการสอบสวนเบื้องต้นแล้วเห็นว่าเรื่องร้องทุกข์นั้นมีเหตุสมควรที่คณะกรรมการวินิจฉัย ร้องทุกข์จะพิจารณาใช้มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวเพื่อบรรเทาทุกข์ได้ ให้พนักงานผู้รับผิดชอบ สำนวนรับทำความเห็นเสนอต่อเลขานุการเพื่อส่งให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการใช้มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวเพื่อบรรเทาทุกข์ ถ้า พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนได้ทำการสอบสวนเบื้องต้นแล้วเห็นว่ามีเหตุสมควรที่จะใช้มาตรการ หรือวิธีการชั่วคราวเพื่อบรรเทาทุกข์ ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนรับทำความเห็นเสนอต่อ เลขานุการเพื่อพิจารณา ถ้าเลขานุการเห็นสมควรก็ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการใช้มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวเพื่อบรรเทาทุกข์ ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนพิจารณาตามที่กำหนดไว้ในข้อ 34 ด้วย

ข้อ 12 การขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณากำหนดมาตรการหรือวิธี การชั่วคราวใดๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ตามมาตรา 45 ให้ผู้ร้องทุกข์ขอมาพร้อมกับการยื่นคำร้องทุกข์ โดยซึ่งแจงเหตุผลอันเป็นความจำเป็นและรึบด่วน การขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณา กำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวเพื่อบรรเทาทุกข์หลังจากยื่นคำร้องทุกข์ แล้วให้ทำได้เฉพาะ เมื่อความจำเป็นหรือรึบด่วนนั้นมีสาเหตุมาจากการซื้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ยื่นคำร้องทุกข์แล้ว

ความในข้อนี้ไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่จะพิจารณา กำหนดมาตรการหรือวิธีการชี้ว่าควรได้ฯ เพื่อบรรเทาทุกข์ตามมาตรา 45 ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เห็นสมควร

ข้อ 13 เมื่อพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนพิจารณาเห็นว่าคำร้องทุกข์ได้เป็นคำร้องทุกข์ที่อาจส่งให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ตามกฎหมาย ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนเสนอเรื่องต่อเลขานุการเพื่อสั่งรับเรื่องไว้พิจารณา แล้วให้สั่งสำเนาคำร้องทุกข์ไปยังหน่วยงานผู้รับผิดชอบโดยพัลล เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทำบันทึกตอบคำร้องทุกข์ส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้องทุกข์

หากหน่วยงานที่รับผิดชอบมีความจำเป็นจะต้องใช้เวลาในการทำบันทึกตอบเกินสิบห้าวัน ให้หน่วยงานนั้นมีหนังสือแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการابرาก่อนวันสิบกำหนดพร้อมด้วยเหตุผล และหากยังมีความจำเป็นจะต้องใช้เวลาในการทำบันทึกตอบต่อไปอีกให้มีหนังสือแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการابرาก่อนทุกๆ สิบห้าวัน แต่รวมระยะเวลาทั้งหมดต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

บันทึกตอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ให้อธิบายถึงประเด็นสำคัญต่างๆ ที่ปรากฏในคำร้องทุกข์โดยครบถ้วนและชัดเจน และเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการทำบันทึกตอบ ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนกำหนดประเด็นที่พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนเห็นว่าเป็นประเด็นในสาระสำคัญส่งไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพร้อมกับสำเนาคำร้องทุกข์ด้วย และในกรณีที่คำร้องทุกข์มีข้อความไม่สมบูรณ์ เมื่อพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนได้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมแล้ว ก็ให้แจ้งการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงประเด็นไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบโดยเร็วด้วย

ข้อ 14 เมื่อพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนได้รับบันทึกตอบจากหน่วยงานที่รับผิดชอบแล้ว ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนส่งสำเนาบันทึกตอบหรือข้อสรุปบันทึกตอบที่พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนได้จัดทำขึ้นไปยังผู้ร้องทุกข์โดยพัลล และให้ผู้ร้องทุกข์ทำบันทึกซึ่งร้องทุกข์เพิ่มเติมเพื่อตอบประเด็นต่างๆ ของหน่วยงานที่รับผิดชอบตามข้อ 15 โดยเรวที่สุดแต่อย่างช้าต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาบันทึกตอบหรือข้อสรุปบันทึกตอบดังกล่าว แต่ถ้าผู้ร้องทุกข์มีความจำเป็นต้องใช้เวลานานกว่าหนึ่งสัปดาห์ ก็ให้มีหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อนวันสิบกำหนดพร้อมด้วยเหตุผล

ถ้าผู้ร้องทุกข์ไม่ประสงค์จะทำบันทึกซึ่งร้องทุกข์เพิ่มเติมแต่ประสงค์จะให้พนักงาน

ผู้รับผิดชอบสำนวนดำเนินการต่อไป ให้ผู้ร้องทุกข์ทำหนังสือแจ้งให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาบันทึกตอบหรือข้อสรุปบันทึกตอบ

ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ไม่มีบันทึกซึ่งร้องทุกข์เพิ่มเติมหรือไม่มีหนังสือแจ้งมาตามความในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้สันนิษฐานว่าผู้ร้องทุกข์พอใจในบันทึกตอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และให้เลขานุการสั่งจ้างนายเรื่องร้องทุกข์นั้นเสีย การจ้างนายเรื่องร้องทุกข์ในกรณีนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ร้องทุกข์ที่จะร้องทุกข์ใหม่ภายใต้กำหนดอายุความตามมาตรา 23

ถ้าผู้ร้องทุกข์ได้มีบันทึกซึ่งร้องทุกข์เพิ่มเติมหรือหนังสือแจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาภายในห้าวันครับกำหนดเพื่อขอดำเนินการต่อไป โดยแสดงให้เป็นที่พอใจแก่ เลขานุการได้ว่าการที่ตนมิได้มีบันทึกดังกล่าวหรือหนังสือแจ้งมาภายใต้กำหนดเวลาดังกล่าวเป็นเพียงเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุอันสมควร ก็ให้เลขานุการสั่งให้ยกเรื่องร้องทุกข์นั้นขึ้นดำเนินการต่อไป แต่ถ้าเลขานุการเห็นว่าการที่ผู้ร้องทุกข์มิได้มีบันทึกดังกล่าวหรือหนังสือแจ้งมาภายใต้กำหนดเวลาดังกล่าวเป็นเพียงเหตุสุดวิสัยหรือไม่มีเหตุอันสมควร ก็ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เพื่อวินิจฉัยสั่งรับหรือไม่รับไว้พิจารณาต่อไป

ถ้าหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ดำเนินทึกตอบภายใต้ระยะเวลาตามข้อ 13 วรรคสอง ให้ พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนเสนอเรื่องต่อเลขานุการเพื่อสั่งดำเนินการต่อไปตามข้อ 18 หรือ สั่งการตามที่เห็นสมควร

ข้อ 15 บันทึกซึ่งร้องทุกข์เพิ่มเติมของผู้ร้องทุกข์ให้มีได้เฉพาะในประเด็นหรือข้อ เห็นใจเรื่องต่างๆ ที่ผู้ร้องทุกข์ได้ยกขึ้นกกล่าวแล้วในคำร้องทุกข์เดิมหรือที่ปรากฏในบันทึกตอบหรือ ข้อสรุปบันทึกตอบเท่านั้น และเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้ร้องทุกข์ ให้พนักงานผู้รับผิดชอบ สำนวนกำหนดประเด็นที่พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนเห็นว่าเป็นประเด็นในสาระสำคัญที่ผู้ร้องทุกข์ ควรซึ่ง สั่งไปยังผู้ร้องทุกข์พร้อมกับการส่งสำเนาบันทึกตอบหรือข้อสรุปบันทึกตอบด้วย และ ในกรณีที่บันทึกตอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบยังไม่สมบูรณ์ เมื่อพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน ได้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมแล้ว ก็ให้แจ้งการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงประเด็นไปให้ผู้ร้องทุกข์ ทราบโดยเร็วด้วย

ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ได้ซึ่งร้องในบันทึกซึ่งร้องทุกข์เพิ่มเติม เป็นประเด็นหรือมีข้อ เห็นใจเรื่องเพิ่มเติมขึ้นใหม่ ให้ถือเป็นคำร้องทุกข์เพิ่มเติมที่จะต้องดำเนินการตามระเบียบนี้และให้ พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนกำหนดเป็นประเด็นขึ้นใหม่เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทำบันทึกตอบ และพร้อมกันนั้นก็ให้แจ้งการกำหนดประเด็นใหม่ไปยังผู้ร้องทุกข์เพื่อทราบด้วย แต่ถ้าพนักงาน

ผู้รับผิดชอบสำนวนเห็นว่าประเด็นหรือข้อเท็จจริงที่เพิ่มเติมขึ้นใหม่นั้นมีใช้เรื่องในสาระสำคัญ จะดำเนินการต่อไปโดยไม่ต้องทบทวนประเด็นหรือข้อเท็จจริงดังกล่าวตามระเบียบนี้ก็ได้

ข้อ 16 เมื่อพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนได้รับบันทึกซึ่งแจ้งทุกข์เพิ่มเติมจากผู้ร้องทุกข์แล้ว ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนส่งสำเนาบันทึกดังกล่าวไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยพลัน และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบส่งบันทึกตอบเพิ่มเติมเพื่อให้ความเห็นในประเด็นหรือข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ผู้ร้องทุกข์ได้ยกขึ้นอ้างในบันทึกซึ่งแจ้งทุกข์เพิ่มเติมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับบันทึกของทุกข์เพิ่มเติม และเมื่อพนักงานดังกล่าวแล้วไม่ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบนั้นจะส่งบันทึกตอบเพิ่มเติมมาหรือไม่ ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนดำเนินการต่อไปตามระเบียบนี้

บันทึกตอบเพิ่มเติมที่หน่วยงานที่รับผิดชอบส่งมาก่อนวันที่หน่วยงานที่รับผิดชอบนั้นได้รับทราบกำหนดวันนัดพิจารณาครั้งแรก ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนส่งสำเนาบันทึกตอบเพิ่มเติมหรือข้อสรุปบันทึกตอบเพิ่มเติมที่พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนทำขึ้นไปยังผู้ร้องทุกข์โดยมีข้อชี้แจงเพื่อผู้ร้องทุกข์จะได้นำไปพิจารณาประกอบการทำบันทึกสรุปความเห็นของตนต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามข้อ 24 หากจะใช้สิทธิเช่นนั้น

ข้อ 17 ในระหว่างการพิจารณาสรุปสำนวน พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนมีอำนาจดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 37 ได้ตามที่เห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่เลขานุการจะได้กำหนดไว้ในการมอบอำนาจตามความในมาตรา 64 วรรคสอง

ข้อ 18 เมื่อพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนได้พิจารณาคำร้องทุกข์บันทึกตอบ บันทึกซึ่งแจ้งทุกข์เพิ่มเติม บันทึกตอบเพิ่มเติม (ถ้ามี) และรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ ตามความจำเป็นและสมควรแล้ว ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนทำบันทึกสรุปสำนวนโดยมีสำระสำคัญ ดังนี้

- (1) สรุปข้อเท็จจริงพร้อมด้วยเหตุผล
- (2) สรุปข้อกฎหมายพร้อมด้วยเหตุผล

(3) เสนอความคิดเห็นพร้อมด้วยเหตุผลของตนในประเด็นหรือเรื่องที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์น่าจะวินิจฉัยหรือมีข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล และหรือมีข้อเสนอแนะนำหรือข้อสังเกตอย่างอื่นเกี่ยวกับการวางแผนเบี่ยงปฏิบัติราชการหรือการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย

ในการเสนอความคิดเห็นตาม (3) ให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนวางแผนเป็นกลางระหว่างผู้ร้องทุกข์และหน่วยงานที่รับผิดชอบ และให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 32

ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานสิทธิ์ของบุคคลในฐานะเอกสารกับประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นบริการสาธารณะเพื่อส่วนรวม

ข้อ 19 ให้พนักงานผู้รับผิดชอบจำนวนจัดทำบันทึกสรุปสำเนาให้เสร็จสิ้น และ ส่งสำเนาให้เลขานุการภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่พ้นจากการกำหนดการส่งบันทึกตอบเพิ่ม เติมของหน่วยงานที่รับผิดชอบตามข้อ 16 และหากมีความจำเป็นจะต้องใช้เวลาเกินกว่าหนึ่ง ต้อง ให้เหตุผลไว้ในบันทึกสรุปสำเนาด้วย

ความในข้อนี้ไม่ใช้บังคับในการณีที่มีการยื่นคำร้องทุกข์เพิ่มเติมหรือบันทึกตอบเพิ่มเติม ซึ่งเป็นประเด็นหรือข้อเท็จจริงใหม่ และยังต้องดำเนินการตามระเบียบนี้

หมวด 3

วิธีพิจารณาในชั้นคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ข้อ 20 เมื่อเลขานุการได้รับสำเนาจากพนักงานผู้รับผิดชอบสำเนาแล้ว ให้ส่งเรื่อง ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และนัดประชุมองค์คณะดำเนินการพิจารณา วินิจฉัยโดยพลัน เว้นแต่ในกรณีที่เลขานุการเห็นว่าบันทึกสรุปสำเนาของพนักงานผู้รับผิดชอบ สำเนาดังกล่าว มีข้อบกพร่องในประเด็นสำคัญอันสมควรดำเนินการให้ได้ข้อเท็จจริงหรือมีการเสนอความเห็น ในข้อกฎหมายเพิ่มเติมก่อนที่จะส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ เลขานุการจะสั่งให้ พนักงานผู้รับผิดชอบสำเนาดำเนินการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก็ได้

ในการเสนอสำเนาต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ เลขานุการจะเสนอข้อสังเกต เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ก็ได้

ก่อนที่พนักงานผู้รับผิดชอบสำเนาจะบันทึกสรุปสำเนาเสร็จสิ้น เลขานุการอาจส่ง เรื่องให้แก่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เพื่อพิจารณาไปกลางก่อนเพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติ ราชการก็ได้

ข้อ 21 การจัดองค์คณะ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา กำหนดความในมาตรา 34 วรรคสาม

ในแต่ละองค์คณะ ให้มีเลขานุการคนหนึ่งซึ่งเลขานุการแต่งตั้งจากพนักงานผู้รับผิดชอบ สำเนา ทำหน้าที่ทั่วไปให้แก่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ และมีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งหรือ หลายคนซึ่งเลขานุการแต่งตั้งจากข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทำหน้าที่ช่วย เลขานุการก็ได้

ในการประชุมใหญ่ให้เลขานุการหรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 8 ที่เลขานุการมอบหมายเป็นเลขานุการ และเลขานุการจะแต่งตั้งให้ข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ 22 เมื่อได้รับเนื่องจากเลขานุการแล้ว ให้หัวหน้าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มอบหมายให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์คนใดคนหนึ่งในคณะ เป็นกรรมการเข้าของสำนวนและกำหนดวันประชุมวันใดวันหนึ่งเป็นวันสำหรับการพิจารณาครั้งแรกและแจ้งให้เลขานุการทราบ

การกำหนดวันพิจารณาครั้งแรกจะต้องมีเวลาแจ้งเพื่อให้ผู้ร้องทุกข์และหน่วยงานที่รับผิดชอบทราบล่วงหน้าอย่างน้อยเจ็ดวัน

ข้อ 23 ในกรณีที่ให้ถือว่ากรรมการเข้าของสำนวนได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในกิจกรรมต่างๆ ตามความในข้อ 29 ทั้งนี้เว้นแต่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะมีมติเป็นอนุญาต แล้วเพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ หากกรรมการเข้าของสำนวนต้องการข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม และคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ยังไม่ได้มีมติเกี่ยวกับการที่ต้องใช้อำนาจตามมาตรา 37 ให้เลขานุการหรือพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนดำเนินการตามมาตรา 64 วรรคสอง ตามที่ได้รับการร้องขอจากกรรมการเข้าของสำนวน

ข้อ 24 ในวันพิจารณาครั้งแรก ผู้ร้องทุกข์และหน่วยงานที่รับผิดชอบอาจทำบันทึกสรุปความเห็นของตนยืนต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ และจะมาชี้แจงด้วยวาจาเพื่อประกอบบันทึกสรุปความเห็นของตนด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้ชี้แจงด้วยวาจาอย่างเดียวโดยไม่ได้ยืนบันทึกสรุปความเห็น

บันทึกสรุปความเห็นของผู้ร้องทุกข์และหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องยืนต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ก่อนสิ้นสุดเวลาทำงานของวันก่อนวันพิจารณาครั้งแรก

ในการชี้แจงด้วยวาจา ให้ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้ชี้แจงก่อนและให้หน่วยงานที่รับผิดชอบชี้แจงในลำดับถัดไป และหลังจากการชี้แจงด้วยวาจาของผู้ร้องทุกข์และหน่วยงานที่รับผิดชอบ (ถ้ามี) แล้วให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนชี้แจงประกอบบันทึกสรุปสำนวนของตน

เมื่อเสร็จสิ้นการชี้แจงด้วยวาจาของแต่ละฝ่าย กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะซักถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้ชี้แจงนั้นอีก ก็ได้ หรือจะซักถามในระหว่างการชี้แจงด้วยวาจา ก็ได้

หากการพิจารณาครั้งแรกไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ภายในวันเดียว ให้นัดพิจารณาในวันอื่นต่อไป

ข้อ 25 ในกรณีที่แจ้งตามมาตรา 1 ผู้ยังทุกข์หายหนทางที่บกพร่องบ่อยชัมภูมาย

ให้ทนายความหรือผู้ที่เคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 6 คนหนึ่งเข้าชี้แจงแทนได้ และเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย บุคคลดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามมารยาทวิชาชีพตามที่เลขาธิการด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะได้กำหนดขึ้น

ผู้ชี้แจงแทนตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่มีลักษณะดังห้ามดังต่อไปนี้

(1) เป็นข้าราชการประจำหรือตำแหน่งทางการเมือง

(2) เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(3) มีเชื้อเสียงเสียหายหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

ข้อ 26 ตั้งแต่วันที่ผู้ร้องทุกข์และหน่วยงานที่รับผิดชอบได้รับทราบกำหนดวันพิจารณาครั้งแรกแล้ว ห้ามมิให้เสนอคำร้องทุกข์เพิ่มเติมหรือบันทึกเพิ่มเติม เว้นแต่จะได้รับการร้องขอจากคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์หรือเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่สามารถเสนอได้ก่อนนั้น

ข้อ 27 ในการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดำเนินวิธีพิจารณาโดยให้ผู้ร้องทุกข์ หน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือพยานให้ความเห็นหรือให้ข้อเท็จจริงแล้วแต่กรณี เป็นหนังสือเป็นประการสำคัญ

การสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญให้กระทำการที่เจ้าของ กรณีได้รับการพิจารณาเพื่อรับการสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญให้กระทำการที่ได้รับการพิจารณาในขั้นสรุปสำนวนแล้ว แต่ผู้ร้องทุกข์มิได้ดำเนินการตามสมควร ให้ถือว่าผู้ร้องทุกข์ไม่ติดใจในประเด็นนั้น เว้นแต่ผู้ร้องทุกข์จะแสดงให้เห็นเป็นที่พอใจแก่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ว่าการที่มิได้ดำเนินการตามสมควรนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น

ข้อ 29 ในการสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ หรือตรวจสอบบันทึก หรือเอกสาร วัตถุหรือสถานที่ หรือพึงคำชี้แจงของผู้แทนหน่วยงานของรัฐนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อาจมอบหมายให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์คนหนึ่งหรือหลายคนกระทำการแทนไม่ว่าจะกระทำในเวลาใด ภายใต้เงื่อนไขสถานที่พิจารณาซึ่งทุกข์ แล้วรายงานให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ทราบก็ได้

ข้อ 30 การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ถ้าจะต้องกระทำ ณ สถานที่อื่น หรือในวันและเวลา อื่นนอกสถานที่พิจารณาเรื่องทุกข์และวันเวลาที่ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดตาม มาตรา 41 ให้หัวหน้าคณบดีกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เป็นผู้สั่งเมื่อได้ปรึกษาหารือกับเลขานุการ เกี่ยวกับการจัดความสะดวกในการธุรการแล้ว

ข้อ 31 ในระหว่างการพิจารณา คณบดีกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะอนุญาตให้ผู้ร้องทุกข์ หน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือผู้ซึ่งแต่งแทนของผู้ร้องทุกข์หรือของหน่วยงานที่รับผิดชอบที่มี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 25 เข้าฟังการพิจารณาได้

ข้อ 32 ก่อนการวินิจฉัยข้อหาเรื่องร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์และหน่วยงานที่รับผิดชอบมี สิทธิที่จะยื่นบันทึกสรุปความเห็นของตนเป็นสำเนาลงมาในชื่อตัวเองและชื่อกฎหมายต่าง ๆ ต่อคณบดีกรรมการ วินิจฉัยร้องทุกข์ และก่อนที่คณบดีกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะลงมติวินิจฉัยในเรื่องที่พิจารณาแล้ว ให้กรรมการเข้าชื่อลงสำเนาสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และให้ความเห็นของตนต่อคณบดี กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ข้อ 34 ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการหรือวิธีการชี้ว่าควรเพื่อ บรรเทาทุกข์ตามมาตรา 45 گดี หรือในการเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล เพื่อสั่งการตามมาตรา 48 گดี ให้คณบดีกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์คำนึงถึง

- (1) สิทธิและหน้าที่ของผู้ร้องทุกข์
- (2) ประโยชน์ส่วนรวมของราชการอันเป็นบริการสาธารณะแก่ประชาชน
- (3) แนวทางหรือบรรทัดฐานในการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ระบบบริหารราชการ อันเป็นบริการสาธารณะ

ข้อ 35 เมื่อคณบดีกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ได้เสร็จสิ้นแล้ว ให้เลขานุการเสนอคำวินิจฉัยไปยังนายกรัฐมนตรีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีคำวินิจฉัยเช่นนั้น เว้นแต่เลขานุการจะเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญหรือผลการวินิจฉัยของ คณบดีกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อาจกระทบกระเทือนต่อวิถีทางปฏิบัติราชการอันอาจก่อให้เกิด ผลเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะหรือแก่ระบบบริหารราชการเป็นส่วนรวม จะขอให้มีการวินิจฉัย โดยที่ประชุมใหญ่ตามความในมาตรา 34 วรรคสี่ก็ได้

หมวด 4

การคัดค้านกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ข้อ 36 กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่นั่งพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์อาจถูกคัดค้านเพราเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) มีผลประโยชน์ได้เสียเกี่ยวกับข้อห้องอยู่ในกรณีที่ถูกร้องเรียนนั้น
- (2) เป็นญาติกับผู้ร้องทุกข์หรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่การกระทำเป็นสาเหตุแห่งการร้องทุกข์ คือเป็นผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดาน หรือเป็นพี่น้องร่วมบิดาหรือมารดา หรือเป็นลูกพี่ลูกน้องนับได้ภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเนื่องจากการสมรสนับได้ภายในสองชั้น
- (3) ทำหรือเคยทำธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการหาประโยชน์มาแบ่งปันกับผู้ร้องทุกข์ หรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่การกระทำเป็นสาเหตุแห่งการร้องทุกข์ เว้นแต่กรณีที่เป็นเพียงการถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด

ข้อ 37 การคัดค้านกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ให้ผู้ร้องทุกข์หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่การกระทำเป็นสาเหตุแห่งการร้องทุกข์ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ยื่นคำคัดค้านในโอกาสแรกที่จะพึงกระทำได้ แต่ต้องไม่ช้ากว่าสิบวันทำการนับแต่วันพิจารณาครั้งแรก

คำคัดค้านให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อเลขานุการ ในการนี้เลขานุการจะขอให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทน หรือจะส่งคำคัดค้านให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์องค์คณะได้พิจารณาวินิจฉัยก็ได้

ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ได้รับคำขอจากเลขานุการตามวรรคสองพิจารณาวินิจฉัยว่าเหตุคัดค้านเป็นไปตามที่ผู้คัดค้านได้กล่าวอ้างขึ้นหรือไม่ และเป็นการสมควรหรือไม่ ที่จะให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ถูกคัดค้านนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ถ้าที่ประชุมมีมติให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วยคะแนนเสียงตั้งแต่สองในสามของที่ประชุม ก็ให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามติไม่ได้ ก็ให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดำเนินการโดยวิธีลงคะแนนสับและให้เป็นที่สุด

ข้อ 38 กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ผู้ใดเห็นว่าตนมีเหตุที่อาจถูกคัดค้านได้ตามข้อ 35 หรือเห็นว่ามีเหตุอื่นที่อาจมีการกล่าวข้างในภายหลังได้ว่าตนไม่อยู่ในฐานะที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้โดยเที่ยงธรรมจะแจ้งให้เลขานุการทราบเพื่อขอถอนตัวออกจากกรรมการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์นั้นก็ได้

ข้อ 39 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2522

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชนาณนท์

ประธานคณะกรรมการคุณภีกา

คำสั่ง ประชานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่ 3/2522

เรื่อง การแต่งตั้งหัวหน้าคณะกรรมการการวินิจฉัยร้องทุกข์ และการจัดดองค์กณา
ของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 34 วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ
 คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 82/2522 ลงวันที่ 8
 มิถุนายน 2522 เรื่อง มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
 สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี
 ในฐานะประชานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงมีคำสั่งแต่งตั้งหัวหน้าคณะกรรมการ
 วินิจฉัยร้องทุกข์และจัดดองค์กณาของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ดังต่อไปนี้ คือ

องค์กณาที่ 1

นายกานทร	พันธุ์ลาก	หัวหน้าคณา
นายเดช	วุฒิสิงห์ชัย	
นายรัตน์	ศรีไกรวิน	
นายชลอ	วนะภูติ	
นายวัฒนา	รัตนวิจิตร	

องค์กณาที่ 2

นายจิตติ	ติงศรัทธิ์	หัวหน้าคณา
นายเฉลิม	ยุปานนท์	
นายโชติ	เชวตรุนทร์	
นายปรีชา	วัชภูรัสิงห์	
นายอmor	จันทรสมบูรณ์	
นายสุธรรม	วรรณาแสง	

องค์คณะที่ 3

นายพจน์	บุษปimachinery	หัวหน้าคณะ
นายวิทูร	จักรพาก	
นายสุรเจตัน	วิชิตชลชัย	
นายไปรั่ง	เปล่งครีงาม	
นายประยูร	กาญจนดุล	

องค์คณะที่ 4

นายเล็ก	จุณนาณท์	หัวหน้าคณะ
นายเฉลิม	สมิตย์ทอง	
ผลสำรวจตรี ชัด	ชวางกูร	
นายศิริ	มลิตา	
นายปรีชา	โภคลพนธ์	
นายสมพง	ໂທระกิตย์	

องค์คณะที่ 5

นายอสส	โภคิน	หัวหน้าคณะ
นายวิทูร	เทพพิทักษ์	
นายเสวง	พูลชน	
คุณหญิงนันทกาน	สุประภาตะนันทน์	
หลวงวิชัยนิตินาท		
นายสัญชัย	สัจจานิช	

สำหรับนายสมพง ໂທระกิตย์ เลขाचิการคณะกรรมการการกฎหมาย นอกจากจะประชุมเป็นปกติในองค์คณะที่ระบุไว้แล้ว ให้เข้าร่วมประชุมในองค์คณะอื่นได้ตามที่เห็นสมควร สำหรับนายอมร จันทร์สมบูรณ์ รองเลขাচิการคณะกรรมการกฎหมาย และนายวัฒนา รัตนวิจิตร กรรมการร่างกฎหมายประจำ ให้เข้าร่วมประชุมในองค์คณะอื่นได้อีก ตามคำสั่งของ เลขाचิการคณะกรรมการกฎหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2522 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 14 กันยายน 2522

(ลงนาม)

ส.โภตระกิจย์

(นายสมภพ โภตระกิจย์)

รองนายกรัฐมนตรี

สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี

ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา

ว่าด้วย

การจัดทำและการพิจารณาเร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศ
โดยกรรมการร่างกฎหมาย

พ.ศ. 2522

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐมนตรีอกระเบียบ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดทำและการพิจารณาเร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศ โดยกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. 2522”

ข้อ 2 ในระเบียบนี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น และหมายความรวมถึงกิจการอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานของกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

“กฎหมาย” หมายความว่า พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎหมายระหว่างประเทศ หรือกฎหมาย

ข้อ 3 เมื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีได้มีมติหรือคำสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการตรวจสอบพิจารณาเร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศใดแล้ว

ให้กรรมการร่างกฎหมายตรวจพิจารณา_r่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศนั้นได้ในกรณีด่วน ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของเรื่องจะส่งร่างกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตรงเพื่อดำเนินการไปพลาง ก่อน พร้อมกับส่งเรื่องให้สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการขอติดตามรัฐมนตรีหรือคำสั่งของนายกรัฐมนตรีได้

ข้อ 4 เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้รับร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศแล้ว เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับแบบในการร่างกฎหมายหรือเป็นกฎหมายที่ไม่ซับซ้อน หรือเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาจะสั่งให้เจ้าหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการให้เสร็จสิ้นตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้

ข้อ 5 ในการตรวจพิจารณา_r่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศ ให้กรรมการร่างกฎหมายหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกាបิจารณาเชิญบุคคลดังต่อไปนี้ไปชี้แจงแตลงข้อเท็จจริงและให้ความคิดเห็นด้วย

(1) ผู้แทนส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของเรื่อง

(2) ผู้แทนส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณาตามที่กรรมการร่างกฎหมายหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควร

ในการพิจารณาของกรรมการร่างกฎหมาย ถ้าเรื่องที่พิจารณาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิของเอกชนและกรรมการร่างกฎหมายเห็นว่าการฟังความคิดเห็นของเอกชนจะเป็นประโยชน์ จะขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเชิญผู้แทนของสถาบันฝ่ายเอกชนหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่กรรมการร่างกฎหมายเห็นสมควรเข้าร่วมชี้แจงให้ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

ข้อ 6 ในกรณีที่ผู้แทนที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐสั่งมาชี้แจง หรือให้ความคิดเห็นตามข้อ 5 ไม่มีผู้ชี้แจงทราบข้อเท็จจริงหรือความเป็นมาของร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศ ที่กำลังพิจารณาเพียงพอ หรือมีประสบการณ์ที่จะให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาที่กำลังพิจารณาได้ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรหรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากกรรมการร่างกฎหมาย ก็ให้แจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐนั้นสั่งผู้แทนมาใหม่หรือส่งผู้แทนมาเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ 7 ในการตรวจพิจารณา_r่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศ ให้

กรรมการร่างกฎหมายแต่ละคณะพิจารณาแก้ไขปรับปรุงได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงหลักการที่คณารัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเห็นชอบ

ในการตรวจพิจารณา ถ้าปรากฏว่า

(1) หลักการซึ่งเป็นสาระสำคัญของร่างกฎหมาย กฎ ระบุเปลี่ยน ข้อบังคับหรือประกาศนั้นขัดกับรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมาย หรือมีผลกระทบต่อสิ่งกฎหมายอื่นในสาระสำคัญให้กรรมการร่างกฎหมายเสนอความเห็นให้คณารัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนในหลักการนั้นก่อน เว้นแต่เป็นเรื่องเร่งด่วน จะพิจารณาแก้ไขปรับปรุงไปก่อนและเสนอให้คณารัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีทบทวนหลักการไปพร้อมกับการเสนอเรื่องเสร็จได้

(2) ในกรณีที่ผู้แทนของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของเรื่องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมหลักการจากที่คณารัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบไว้แล้ว ถ้ากรรมการร่างกฎหมายเห็นว่าเป็นหลักการสำคัญจะขอให้ผู้แทนของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของเรื่องหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอหลักการนั้นให้คณารัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีพิจารณา ก่อนที่จะดำเนินการต่อไป หรือจะพิจารณาแก้ไขไปตามที่เห็นสมควร และเสนอให้คณารัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีพิจารณาในวินิจฉัยไปพร้อมกับการเสนอเรื่องเสร็จได้

(3) ในกรณีที่ผู้แทนของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของเรื่องไม่เห็นพ้องด้วยกับการแก้ไขของกรรมการร่างกฎหมาย ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการายงานความเห็นของผู้แทนพร้อมทั้งเหตุผลหรือความเห็นของกรรมการร่างกฎหมายไปยังคณารัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบ พร้อมกับการเสนอเรื่องเสร็จด้วย

ในกรณีที่กรรมการร่างกฎหมายเห็นว่ามีความจำเป็นหรือมีความเหมาะสมที่จะต้องแก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมาย กฎ ระบุเปลี่ยน ข้อบังคับหรือประกาศอื่นให้สอดคล้องกับร่างที่พิจารณา หรือเห็นว่าการตรวจพิจารณา.r่างกฎหมาย กฎ ระบุเปลี่ยน ข้อบังคับหรือประกาศใดไม่มีความจำเป็น เพราะมีกฎหมายในลักษณะเดียวกันใช้บังคับอยู่แล้ว หรือเพราเหตุอื่น ก็ให้เสนอความเห็นหรือข้อสังเกตต่อคณารัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งดำเนินการต่อไป

ข้อ 8 ระบุเปลี่ยนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2522 เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2522

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชนาณนท์
ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา

ว่าด้วย

การรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย

พ.ศ. 2522

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐมนตรีออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. 2522”

ข้อ 2 ในระเบียบนี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

ข้อ 3 กรรมการร่างกฎหมายจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่บุคคล ดังต่อไปนี้

(1) คณะกรรมการรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรี

(2) กระทรวง ทบวง กรม

(3) รัฐวิสาหกิจ

(4) คณะกรรมการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะเรื่อง โดยผ่านทางกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการนั้น ๆ

(5) ผู้ว่าราชการจังหวัด เฉพาะปัญหาตามกฎหมายที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบ

(6) คณะผู้บริหารท้องถิน ผู้บริหารท้องถิน หรือประธานสภาท้องถิน เนพาลปัญญา ตามกฎหมายที่คณะผู้บริหารท้องถิน ผู้บริหารท้องถิน หรือประธานสภาท้องถินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบ

(7) ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรให้ขอความเห็นทางกฎหมาย เป็นการเฉพาะราย

ข้อ 4 เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามขั้นตอนของการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่องที่กรรมการร่างกฎหมายจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมาย จะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว เว้นแต่จะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีความจำเป็นอย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือคำสั่ง

ข้อ 5 ในกรณีที่การขอความเห็นทางกฎหมายมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบนี้ ถ้าเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกាបิจารณาเห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนหรือจำเป็น จะสั่งรับไว้เพื่อพิจารณา ก่อน แล้วแจ้งให้ส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายทราบก็ได้ แต่ถ้าเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกាបิจารณาเห็นว่ากรณีไม่ใช่เรื่องเร่งด่วนหรือจำเป็น ก็ให้ส่งเรื่องคืนไปยังส่วนราชการที่ขอความเห็นมาเพื่อพิจารณาดำเนินการตามระเบียบท่อไป

ข้อ 6 ในกรณีที่เคยมีคำวินิจฉัยของกรรมการร่างกฎหมายหรือของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในประเต็นเดียวกันหรือในประเต็นที่อยู่ในลักษณะเดียวกันมาก่อนแล้ว เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกากำชตอบโดยส่งคำวินิจฉัยที่เคยมีมาแล้วไปให้โดยไม่ต้องดำเนินการให้มีการพิจารณาวินิจฉัยใหม่ก็ได้

ในกรณีที่เป็นปัญหากฎหมายที่ไม่เข้าช้อนหรือเป็นเรื่องเร่งด่วนซึ่งจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกากำชั่งให้เจ้าหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำเนินการให้เสร็จสิ้นตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ได้

ข้อ 7 ในการพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมาย ให้กรรมการร่างกฎหมายหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกាបิจารณาเชิญบุคคลดังต่อไปนี้ไปชี้แจงแตลงข้อเท็จจริงหรือให้ความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา

(1) ผู้แทนกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของเรื่อง

(2) ผู้แทนกระทรง ทบวง กรม ราชการส่วนห้องถิน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณา ตามที่กรรมการร่างกฎหมายหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควร

ในการพิจารณาของกรรมการร่างกฎหมาย ถ้าเรื่องที่พิจารณาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิของเอกชน และกรรมการร่างกฎหมายเห็นว่าการฟังความคิดเห็นของเอกชนจะเป็นประโยชน์จะขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเชิญผู้แทนของสถาบันฝ่ายเอกชนหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่กรรมการร่างกฎหมายเห็นสมควร เข้าร่วมชี้แจงให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

ข้อ 8 ในกรณีที่ผู้แทนที่กระทรง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ ส่งมาซึ่งหรือให้ความคิดเห็นตามข้อ 7 ไม่มีผู้ชี้แจงทราบข้อเท็จจริงอันเป็นที่มาของปัญหากฎหมายที่กำลังพิจารณาเพียงพอที่จะให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาที่กำลังพิจารณาได้ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรหรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากกรรมการร่างกฎหมายให้แจ้งให้กระทรง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐนั้นส่งผู้แทนมาใหม่หรือส่งผู้แทนมาเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ 9 กรรมการร่างกฎหมายจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล
- (2) เรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบันอื่นแล้วตามกฎหมายและกรรมการร่างกฎหมายเห็นว่าสมควรให้มีการดำเนินการตามกฎหมายนั้นก่อนเพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน
- (3) เรื่องซึ่งหากให้ความเห็นแล้วจะมีผลกระทบกระเทือนในทางการเมืองหรือทางการต่างประเทศ

ทั้งนี้ เว้นแต่จะเป็นเรื่องที่คณะกรรมการรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือมีคำสั่งเป็นการภายในให้พิจารณา

ข้อ 10 เมื่อกรรมการร่างกฎหมายได้พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องใดเสร็จแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งให้กระทรง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ หรือผู้ที่ขอความเห็นมาทราบโดยเร็ว และให้ส่งสำเนาให้สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อนำเรื่องนั้นเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบหรือเพื่อมีมติหรือมีคำสั่งแล้วแต่กรณี

ในการแจ้งความเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งไปด้วยว่าเรื่องดังกล่าวได้วินิจฉัยโดยกรรมการร่างกฎหมายคณะใด หรือวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย.

กระทรง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจหรือผู้ขอความเห็นชอบให้ทบทวนปัญหาที่กรรมการร่างกฎหมายคณะได้คณะหนึ่งได้ริบิจฉัยไปแล้วอีกครั้งหนึ่งก็ได้ ในกรณีให้เลขานิการคณะกรรมการกฤษฎีก้าพิจารณาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของกรรมการร่างกฎหมายสองหรือสามคณะเป็นการประชุมพิเศษหรือจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาปัญหานั้นได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 11 เลขานิการคณะกรรมการกฤษฎีก้ามีอำนาจวางข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเผยแพร่ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมายได้ตามความเหมาะสม เท่าที่ไม่เป็นการเปิดเผยความลับของทางราชการ

ข้อ 12 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2522 เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2522

พลาอก เกรียงศักดิ์ ชนะนันทน์
ประธานคณะกรรมการกฤษฎีก้า

ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา

ว่าด้วย

การประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย

พ.ศ. 2522

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 และมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อการเปียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. 2522”

การประชุมปกติ

ข้อ 2 ใน การปฏิบัติหน้าที่ ให้กรรมการร่างกฎหมายประชุมปรึกษาหารือกันเป็นคณะกรรมการและประกอบด้วยประธานกรรมการร่างกฎหมายและกรรมกรร่างกฎหมายตามคำสั่งของประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการแบ่งกรรมกรร่างกฎหมายออกเป็นคณะกรรมการ

ให้เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกากล่าวเป็นกรรมกรร่างกฎหมายโดยตำแหน่งและรองเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกากล่าวได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมกรร่างกฎหมาย เนื่อร่วมประชุมปรึกษาหารือในการประชุมกรรมกรร่างกฎหมายให้ทุกขณะ

ข้อ 3 ให้ประธานกรรมกรร่างกฎหมายแต่ละคนทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมในกรณีที่ประธานกรรมกรร่างกฎหมายไม่สามารถประชุมได้ ให้กรรมกรร่างกฎหมายที่มาประชุมดำเนินการประชุมโดยเลือกกรรมกรร่างกฎหมายในคณะกรรมการคนใดคนหนึ่งที่มาประชุมทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ข้อ 4 ในการประชุมปรึกษาหารือในกรรมการร่างกฎหมายแต่ละคณะ ต้องมีกรรมการร่างกฎหมายมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคนจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีจัดประดิษฐ์สำคัญประชานในที่ประชุมจะให้การวินิจฉัยประเด็นนั้นจนกว่าจะมีกรรมการร่างกฎหมายมาประชุมมากกว่าสามคนก็ได้

ข้อ 5 ในกรณีจัดทำร่างกฎหมายหรือให้ความเห็นทางกฎหมาย หากที่ประชุมไม่สามารถดำเนินไปได้โดยมีมติเป็นเอกฉันท์ ให้วินิจฉัยโดยเสียงข้างมาก

กรรมการร่างกฎหมายคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประชานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงขึ้นขาด

ข้อ 6 ตามปกติให้กรรมการร่างกฎหมายแต่ละคณะประชุมสัปดาห์ละสองครั้ง ณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามวันและเวลาที่ประธานกรรมการร่างกฎหมายจะกำหนดขึ้นโดยหารือกับเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดทำร่างกฎหมายหรือให้ความเห็นทางกฎหมายให้แล้วเสร็จเป็นการด่วนภายในระยะเวลาที่กำหนด เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกากำชูให้กรรมการร่างกฎหมายคณะใดคณะหนึ่งประชุมเพิ่มขึ้นตามที่จะได้หารือกับประธานกรรมการร่างกฎหมายคณะนั้นก็ได้

ข้อ 7 ในกรณีจัดระเบียบวาระ ให้เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกากำชูเป็นผู้รับผิดชอบในการบรรจุเรื่องเข้าระเบียบวาระ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของกรรมกรร่างกฎหมายในแต่ละคณะ ตลอดจนปริมาณงานและความรับด่วนของงาน

ข้อ 8 ในกรณีประชุมกรรมการร่างกฎหมายคณะหนึ่ง ให้มีเลขานุการกรรมกรร่างกฎหมายคนหนึ่ง และผู้ช่วยเลขานุการกรรมกรร่างกฎหมายอย่างน้อยคนหนึ่ง โดยเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกากำชูกรรมกรรษฎีกากำชูตั้งจากข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการกรรมกรรษฎีกากำชูมีหน้าที่เสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายหรือการให้ความเห็นทางกฎหมายต่อที่ประชุมและหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการประชุมทั้งนี้ ตามที่เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกากำชูได้กำหนด

ข้อ 9 ในกรณีจัดทำร่างกฎหมายหรือให้ความเห็นทางกฎหมาย ถ้ากรรมกรร่างกฎหมายคนใดมีความเห็นแตกต่างไปจากความเห็นของกรรมกรร่างกฎหมายฝ่ายข้างมากในสาระสำคัญจะบันทึกความเห็นไว้เพื่อประกอบการพิจารณาขั้นต่อไปก็ได้

ข้อ 10 ในกรณีที่มีปัญหาข้อกฎหมายสำคัญในการจัดทำร่างกฎหมายหรือในการให้

ความเห็นทางกฎหมาย หรือในกรณีที่กรรมการร่างกฎหมายในคณะกรรมการได้มีความเห็นแตกต่างกันในสาระสำคัญ เลขานิธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจะขอให้กรรมการร่างกฎหมายคนเดียวนัดพิจารณาทบทวนปัญหาข้อกฎหมายนั้นอีกครั้งหนึ่งก็ได้

การประชุมพิเศษ

ข้อ 11 ในกรณีจำเป็นที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือต้องปฏิบัติราชการโดยรับผิดชอบด่วน เลขานิธิการคณะกรรมการกฤษฎีกากำชุมนุมขอให้กรรมการร่างกฎหมายจากคณะกรรมการต่าง ๆ ประกอบเป็นกรรมการร่างกฎหมายคณะกรรมการพิเศษเป็นการชั่วคราวเพื่อประชุมปรึกษาหารือกันเฉพาะเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้

ในการประชุมตามวาระหนึ่ง ให้กรรมการร่างกฎหมายเลือกกรรมการร่างกฎหมายคนใดคนหนึ่งซึ่งมีประชุมเป็นประธานในที่ประชุม และให้นำความในข้อ 4 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 12 ในกรณีที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายด้านหรือต้องการความรอบคอบในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เลขานิธิการคณะกรรมการกฤษฎีกากำชุมนุมขอให้กรรมการร่างกฎหมายสองหรือสามคนมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษก็ได้

ในการประชุมตามวาระหนึ่ง ให้ประธานกรรมการร่างกฎหมายซึ่งมีอำนาจที่สุดเป็นประธานในที่ประชุม และต้องมีกรรมการร่างกฎหมายมาประชุมไม่น้อยกว่าหกคน โดยต้องเป็นกรรมกรร่างกฎหมายจากทุกคณะที่ได้เซ็นประชุม จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการวินิจฉัยประเด็นสำคัญ ประธานในที่ประชุมจะให้รอการวินิจฉัยประเด็นนั้นจนกว่าจะมีกรรมกรร่างกฎหมายมาประชุมมากกว่าหกคนก็ได้

การประชุมใหญ่

ข้อ 13 เลขานิธิการคณะกรรมการกฤษฎีกាត้องจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมกรร่างกฎหมาย ไม่เกินวันเดียวต่อปีเป็นครั้งเดียว

(1) เมื่อคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายได้มีมติหรือคำสั่ง หรือขอให้กรรมกรร่างกฎหมายวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่

(2) เมื่อกรรมกรร่างกฎหมายคนใดคนหนึ่งเห็นว่ามีปัญหาสำคัญที่ควรวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่

ข้อ 14 เลขานิธิการคณะกรรมการกฤษฎีกากำชุมนุมพิจารณาจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมกร

ร่างกฎหมายได้ ในการนี้ตั้งต่อไปนี้

(1) ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมายคณะไดคณะหนึ่งแต่ก่อต่างไปจากความเห็นของกรรมการร่างกฎหมายคณะอื่น หรือคำวินิจฉัยของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่เคยมีมาแล้ว

(2) เมื่อส่วนราชการหรือวัสดุวิสาหกิจขอให้ทบทวนปัญหาที่กรรมการร่างกฎหมายคณะไดคณะหนึ่งได้วินิจฉัยไปแล้ว

(3) ความเห็นของกรรมกรร่างกฎหมายในคณะแต่ก่อต่างกันในสาระสำคัญ แต่กรรมกรร่างกฎหมายมิได้ขอให้มีการประชุมใหญ่ตามข้อ 13 (2)

(4) เมื่อเห็นว่าเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญ หรือผลของการวินิจฉัยอาจกระทบกระเทือนต่อวิถีทางปฏิบัติราชการอันก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะหรือระบบบริหารราชการเป็นส่วนรวม

ข้อ 15 ใน การประชุมใหญ่ ต้องมีกรรมกรร่างกฎหมายมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมกรร่างกฎหมายทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ที่ประชุมเลือกกรรมกรร่างกฎหมายคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม และให้นำความในข้อ 5 มาใช้บังคับแก่การอภิการเสียงในที่ประชุมใหญ่โดยอนุโลง

ความเห็นของที่ประชุมใหญ่ถือเป็นอันยุติโดยเสียงข้างมาก

ข้อ 16 ให้เลขานิการคณะกรรมกรกฤษฎีก้าทำหน้าที่เลขานุการในที่ประชุมใหญ่ แต่เลขานิการคณะกรรมกรกฤษฎีก้าจะมอบหมายให้รองเลขานิการคณะกรรมกรกฤษฎีก้าหรือกรรมกรร่างกฎหมายประจำปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ข้อ 17 ใน การเสนอปัญหาต่อที่ประชุมใหญ่กรรมกรร่างกฎหมาย ให้เลขานิการคณะกรรมกรกฤษฎีก้าจัดให้มีบันทึกความเห็นเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ โดยเลขานิการคณะกรรมกรกฤษฎีก้าจะมอบหมายให้กรรมกรร่างกฎหมายประจำคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนจัดทำบันทึกความเห็นก็ได้ และในกรณีกรรมกรร่างกฎหมายประจำดังกล่าวยื่นมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นได้ แต่ไม่มีสิทธิอภิการเสียง

ข้อ 18 ใน การจัดทำร่างบันทึกความเห็นของที่ประชุมใหญ่เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ตรวจสอบพิจารณา โดยปกติให้เป็นหน้าที่ของผู้ทำหน้าที่เลขานุการในที่ประชุม ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่จะไม่ตรวจสอบพิจารณา ให้ร่างบันทึกความเห็นโดยที่ประชุมใหญ่จะมอบหมายให้กรรมกรร่างกฎหมายอย่างน้อยสองคนร่วมกันเป็นผู้ตรวจสอบพิจารณา.r่างบันทึกดังกล่าวให้เป็นไปโดยถูกต้องตามที่ของที่ประชุมใหญ่ก็ได้

การขอให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ไปปฏิบัติหน้าที่กรรมการร่างกฎหมาย

ข้อ 19 เลขานิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจร้องขอให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ผู้ใดผู้หนึ่งไปปฏิบัติหน้าที่กรรมกรร่างกฎหมายร่วมกับกรรมกรร่างกฎหมายอื่นได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) กรรมกรวินิจฉัยร้องทุกข์ผู้นั้นเป็นผู้มีความรอบรู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้ร้องขอให้ไปปฏิบัติหน้าที่

(2) ในกรณีที่เป็นการร่างกฎหมายหรือให้ความเห็นทางกฎหมาย ซึ่งหากให้กรรมกรวินิจฉัยร้องทุกข์ได้มีส่วนร่วมพิจารณาด้วยแล้วจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติราชการต่อไป หากจะมีการร้องทุกข์ขึ้นภายหลัง

(3) เพื่อเป็นการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของกรรมกรร่างกฎหมายในกรณีที่งานของกรรมกรร่างกฎหมายมีเป็นจำนวนมากหรือเร่งด่วน

บทสุดท้าย

ข้อ 20 การดำเนินการประชุมนอกรจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมกรรมกรร่างกฎหมายแต่ละคณะ

ข้อ 21 เพื่อให้แบบของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศ เป็นไปในแนวเดียวกันและสอดคล้องกัน หรือเพื่อให้ถ้อยคำหรือหลักกฎหมายเป็นไปโดยชัดแจ้งยิ่งขึ้น เลขานิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจแก้ไขถ้อยคำในร่างกฎหมายหรือบันทึกความเห็นทางกฎหมายของกรรมกรร่างกฎหมายที่จัดทำแล้วได้โดยไม่ต้องนัดประชุมกรรมกรร่างกฎหมายอีก

ข้อ 22 ระเบียbnี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2522 เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2522

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมนันทน์
ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา